

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

52. In Festo S. Michaelis. Tripartita. Ecce ego mitto Angelum meum, qui
præcedat te. Exod. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

revolventi historias Martyrum illius temporis. O Felices victimæ, cum victima principali scilicet Christi Jesu corpore & sanguine, feliciter immolati!

IN FESTO S. MICHAELIS.

LECT. 41. *Eccce ego mitto Angelum meum, qui præcedat te, &c. Exod. 23.*

PARS I. **P**lanè admirabilis & consideratione digna est Columna nubes per diem, ignis per noctem, quæ Israelitas Ægypto egredientes præcedebat.

Primò quidem, quia per annos 40. eos præcessit ostendens viam, quæ eundem esset in solitudine, donec pervenirent in terram promissam. *Secundò*, quia modò se movebat, modò quiescebat: cum quæ moveretur, movebant se castra Israelitarum; & cum quiescebat, quiescebant & illa. *Tertiò*, quia eadem Columna (ut probabilior docet opinio) per diem apparebat, quasi columna nubes; per noctem quasi columna ignis. Non ergo duæ erant Columnæ, sed una duplex officium habens. vicissim, & assidue, singulis diebus ac noctibus. Nam de die hæc columna nubis tota obumbrabat castra, ab astu Solis ea protegens; quæ tamen castra occupabat locum aliquot leucarum nostrarum, quando quidem multis centenis millibus constarent. De nocte autem eadem columna nubis splendebat ut ignis, & castra illuminabat, ut scilicet murò innotescerent, & viam quæ eundem erat. *Quartò*, quia hæc Columna erat amplissima, sive longitudinem spectes, sive latitudinem, nam à tantis castris tantumque locum occupantibus semper videri debebat, sive nocte ut illuminaret, sive die ut ab astu protegeret. Imò & hæc Columna interponens se inter Hebræos & Ægyptios, hos obtenebravit, illos illuminavit; & Dominus per illam prospiciens interfecit exercitum Ægyptiorum. Quæ omnia spectatam Dei potentiam & providentiam in hac columna ostendunt. Quapropter hæud dubium esse potest, quin Columna hæc ab Angelo specialiter moveretur & dirigeretur, sive cum eundem, sive cum quiescendum foret: sive nocte ad illuminandum, sive die ad protegendum & obumbrandum Israelitas; sive denique ad tutandum eos contra hostes. Hoc manifestum est ex eo: *Tollens se Angelus Dei qui præcedebat Israelis castra, abiit post eos, & cum eo pariter columna nubis.* Quis ille Angelus, nisi is qui in columna delitebat, tanquam ejus motor & director? Nempe eum eo protecta est & columna interponens se inter castra Hebræorum & Ægyptiorum, his se instar erallæ nubis expandens, ut nec Hebræos possent cernere, aut eis appropinquare, & ex alia tamen parte Hebræos illuminans, ut possent proficisci & mare rubrum transire. Sic sollicitam populis sui curam gererebat & tutelam; chadens agmen Israelis, & tutans eos ab Ægyptiis; plectens verò hostes tenebris, per quas tandem post litatrasingressi mare margaritarum.

Exod. 14. *Et ait Dominus ad Moysen: Extende manum tuam super mare, ut dividatur, & transierint filii Israelis super mare super arenam. Et ait Dominus ad Moysen: Extende manum tuam super mare, ut revertatur in mare super arenam, & absorbeat mare viros, & equos, & bestias, & cetera. Et ait Dominus ad Moysen: Extende manum tuam super mare, ut revertatur in mare super arenam, & absorbeat mare viros, & equos, & bestias, & cetera.*

Exod. 14. *Et ait Dominus ad Moysen: Extende manum tuam super mare, ut dividatur, & transierint filii Israelis super mare super arenam. Et ait Dominus ad Moysen: Extende manum tuam super mare, ut revertatur in mare super arenam, & absorbeat mare viros, & equos, & bestias, & cetera.*

Exod. 14. *Et ait Dominus ad Moysen: Extende manum tuam super mare, ut dividatur, & transierint filii Israelis super mare super arenam. Et ait Dominus ad Moysen: Extende manum tuam super mare, ut revertatur in mare super arenam, & absorbeat mare viros, & equos, & bestias, & cetera.*

rum. Hic est ille Angelus de quo: *Eccce ego mitto Angelum meum qui præcedat te, & custodiat in via, & introducat in locum quem paravi. Observa eum & audivocem ejus; nec contemnendum putes, quia non dimittet eum peccaveris, & est nomen meum in illo.* Hic nempe est Angelus qui Præfex erat exercitus Hebræorum: illæ præibat ostendens viam per columnam ignis & nubis, ille etiam nomine Dei præcebat, sive Moyfi, sive Hebræis; ille denique rebelles puniebat.

Hunc Angelum fuisse Michælem, multi ex sacris Interpretibus autumant. Nam Michæl vocatur *Princeps populi Israel*, & olim præerat Synagoga Judæorum sicut & modò Ecclesiæ Christianorum. *Nemo est adjutor meus nisi Michael Princeps vester*, inquit Gabriel Archangelus Daniëli. Iterum: *In illo tempore consurget Michael Princeps Magnus, qui stat pro filiis populi sui*, hoc est, qui præest, tueriturque Judæos, tanquam populum Dei, filiosque Patriarcharum & Sanctorum. Hinc est quòd apparitiones Angelorum attribuantur S. Michæli, illæ scilicet quæ olim factæ fuerunt Patriarchis, vel quod per se ipsum eis apparuerit, vel quod per Angelos inferiores eos illustravit, eorum specialem gerens curam. Sic Michæl rectè dicitur vice Dei legem dedisse Moyfi & populo in monte Sina. Atque etiam in fine mundi pugnet contra Antichristum, & interficiet eum virtute Christi in monte Oliveti, ex quo se fingit ascendere ad Patrem. Quod enim dicitur: *Dominus Jesus interficiet eum spiritu oris sui*, 2. Thess. 2. interpretatur S. Thomas occidendum mandato Christi sed per Michælem Archangelum, qui post Christum Præfex est divinx justitiæ & supremus Judex; qui etiam Luciferum expulit è celo cum rebellibus suis Angelis. Sic ergò & ultimum prælium ei reservarur: tunc adhuc stabit pro filiis Israel, procurans ut in fine mundi ad Christum convertantur, & salutem assequantur.

Sicut porò olim Synagoga, sive Ecclesiæ antiquæ, Præfex fuit & protector, sic & modò Ecclesiæ novæ: Illam enim protegit & tuerur contra adversarias potestates, contra rectores tenebrarum harum; illam illuminat contra caliginosa discrimina, quibus undique cingitur. Et sicut Dux est exercitus cœlestis in Ecclesiâ triumphante, ita etiam Dux est in Ecclesiâ militante; quodque Gentilibus fuit Mars in suis bellis, hoc S. Michæl est Christianis. Hæc est causa, cur templa & oratoria à Gentilibus olim Marti variis in urbibus dedicata, postea in honorem S. Michælis consecrata fuerint, & ab eo nominata. Quod quidem Leodii, Colonia, Antverpiæ, Bonnæ, Luneburgi, & alibi factum esse ex antiquis monumentis annotatè est. Exploso scilicet Martè, Christiani Ducem suum Michælem in locis illis & templis coluerunt, & nomen ejus eis indiderunt. Serat. in c. 5. Josue. Cornel. in c. 12. Dan. & c.

Refert etiam Nicephorus l. 7. cap. 50. Constantinum Magnum audisse à S. Michæle, in loco qui *Sophianum* dicitur: *Ego sum Michael, Archidux Domini*

lib. 3. *Sabatino*

Sabaob, Christianorum fidei tutor, qui tibi contra
 impios tyrannos belligeranti, fidei & germano illius
 ministro, arma auxiliaria contulit. Itaque Constantinus
 e somno excitatus, in honorem S. Michaelis
 altare ibi exstruxit, & Phantum, quod Sosthenium
 dictum fuerat, in Michaelium, sive in templum ce-
 leberimum S. Michaelis converterit, illud templum
 postea sepius suis apparicionibus illustravit, nul-
 lusque incognita ægitudine aut incurabili morbo
 circumventus ibi Dei gratiam implorabat, quin
 opem mox assequeretur, ut testatur idem Niceph.
 loc. cit.

Sic & Justinianus Imp. militiæ cælestis summo
 Principi Michaeli pluribus in locis crexit Eccle-
 sias, sciens probe, se talem tantumque Ducem sibi
 conciliaret, qui rebelles Angelos cientes in celo præ-
 sulum superasset, certam securamq; de vincendis Van-
 dalis se posse habere fiduciam, inquit Procop. de bello
 Wandal. l. i.

Itaque Michael est, qui Christianos reddit victo-
 res, non solum contra visibiles hostes fidei, sed &
 maxime contra hostes spirituales, eorum propul-
 sams impetum, eorum vim elidens, impetrans lu-
 cem ac fiduciam usque ad extremam agonem, gau-
 dens posse representare animas, quæ sub vexil-
 lo Christi ceciderunt, ut coronam vitæ, & lucem
 beatam Abraham, & semini ejus sancto promissam
 consequantur. Propterea canit Ecclesia de anima-
 bus defunctorum: Signifer S. Michael representet eue
 in lucem sanctam, quam olim Abraham promissisti & se-
 mini ejus.

Propterea S. Franciscus, licet singulari amore &
 cultu prosequeretur omnes Angelos, adeo ut in ho-
 norem eorum a festo Assumptionis B. Virginis qua-
 draginta diebus jejuniis orationi jugiter insisteret,
 tamen S. Michaeli, eo quod animalium represen-
 tandarum haberet officium, spirituali erat amore de-
 votior, propter fervidum quem habebat zelum ad
 salutem omnium salvandorum, ut testatur S. Bona-
 ventura c. 9. vitæ ejus.

*Surius in
 vitæ ejus.*

Sic & moriente S. Arnulpho Episcopo Sueffio-
 nensi cellam ejus contremuisse legimus, & apparuisse
 S. Michaeli cum multis Angelicis spiritibus,
 pollicentem se ei Ducem fore ad beatam vitam.

Sic æroranti S. Wilfrido Episcopo Eboracensi
 idem S. Michael apparuit, & sanitate restituit, ad-
 dens se post quadriennium reversurum, tumque in
 pace vitam terminaturum. Testis est Beda l. 5. hist.
 Angel. c. 20. Annon in his adimplebatur illud pro-
 missum Domini: *Ecces ego mitto Angelum meum qui
 præcedat faciem tuam, & custodiat te in via, donec in-
 troducat in locum, quem paravi.* Nec quemlibet An-
 gelum, sed Principem illum & Ducem iuter Ange-
 los quandoque mittere dignatus est Dominus, ad
 solatium eorum qui Ecclesiæ præerant dignitate Ep-
 iscopali, ut ostensum est in his Sanctis, quia specia-
 li devotione in eum ferebantur.

*Cur S. Mi-
 chael cum
 statera
 pingatur.*

Quod autem S. Michael pingitur cum statera,
 quali librans animas, eorumque opera bona & ma-

la, hoc fieri ideo nonnulli interpretantur, quia cre-
 ditur Michael animarum & corpore discedentium
 particulare iudicium exercere. Propterea igitur cum
 gladio & bilance pingitur, ut summa ejus potestas,
 justitiæque æqualitas delectaret, in nostris sive me-
 ritis sive demeritis ponderandis. Serat in Julus c. 5.
 Cornel. in c. 12. Dan. & alii.

Denique, S. Michael canet novissima tuba, exci-
 tabitque mortuos, ut veniant ad iudicium. Immo
 & ipsum S. Michaeli exultant vexillum Crucis
 delaturum, cum Christus ad extremum venturus
 est iudicium, ideoque etiam nominari Signiferum
 Christi. Ita Eckius hom. 8. de S. Mich.

*1. Theop.
 2. Pars II.
 Ex quo or-
 dine An-
 gelorum
 fit S. Mich.
 1. Opini.*

Cum verò S. Michael tot privilegiis sit adorna-
 tus, tantoque honore in Ecclesia colatur, quaerit,
 cuius sit ordinis inter Angelos?

Respondeo, triplicem de ipso opinionem esse
 inter sacros Interpretes & Scholasticos Doctores.
 Prima opinio asserit, eum primum esse in ordine
 Archangelorum. Ideo S. Judas in epistola sua vocat
 eum Archangelum, sicut & Ecclesia eum vocat
 in officio festi ejus. Hujus etiam opinionis videtur
 esse S. Hieronymus, explicans illud: *Ecces Michael
 unus de Principibus primus venit in adiutorium meum.*
 Quasi diceretur, Michael primus est de Principi-
 bus, quia Princeps ordinis Archangelorum.

*2. Pars II.
 Ex quo or-
 dine An-
 gelorum
 fit S. Mich.
 1. Opini.
 Dan. 10.*

Secunda opinio asserit, eum in ordine Principa-
 tum esse primum, qui regnis præstant. Hoc colligunt
 aliqui ex eodem citato Danielis loco: sic enim
 explicat illud: *Unus de Principibus* id est, primus
 in ordine Principatum, quia illa vocula *Unus*, apud
 Hebræos idem sæpe significat quod *Primus*, eo
 quod ipsi crebriò numerum cardinalem pro ordinali
 accipiunt. Sic Michael secundum hanc opinionem
 Princeps esset ultimæ Hierarchiæ primus, in ordi-
 ne Principatum primatum tenens. Hæc est opinio
 S. Thomæ 1. p. q. 113. art. 3. quæ etiam colligitur ex S.
 Dionysio c. 9. cælest. Hierarchiæ; cui opinioni sub-
 scribunt nonnulli recentiores.

2. Opini.

Tertia opinio asserit S. Michaeli esse absolute
 primum & Principem omnium omnino Angelo-
 rum, ita ut sit primus in ordine Seraphinorum,
 omnesque excedat spiritus, & naturæ, & gratiæ, &
 gloriæ sublimitate. Hanc sententiam multi jam pro-
 babiliter sequuntur.

*3. Opini
 probabili.*

Primo, quia Michael cum Lucifero & Angelis
 ejus pugna se dicitur, & ipsius superbiæ restitisse.
 Hinc & illius nomen *Michael*, quod Hebraicè si-
 gnificat, *Quis ut Deus*: quia nempe cum humilitate
 agnoscentes neminem se Deo posse æquiparare, Lu-
 cifero se opponens, dixit: *Quis ut Deus?* Sic verita-
 te & humilitate cum Angelis, qui steterunt, se op-
 posuit ei, qui similis Altissimi per arrogantiam esse
 voluit; meruitque nomen illud gloriosum, *Michael*,
Quis ut Deus, quo illum agnosceremus tanquam
 nomine inelucto libi per victoriam illam parto. Ne-
 que enim Angeli egent nomine inter se, cum se in-
 vicem perfecte agnoscant, sed ea assumunt pro ra-
 tione

*4. Opini
 probabili.*

sione ministerii, quod apud homines obeunt. Michael ergo dicitur à nobis Princeps ille Angelicus, sive *quis ut Deus*, tum quia pro Deo pugnavit contra Luciferum, tum quia pro nobis pugnat in causa Dei, tum quia pugnabit contra eundem in finem usque seculi. Sic & Gabriel nomen illud suum ratione nostri accepit, id est, *fortitudo Dei*, ut meminimus, quod fortia Dei gesta annunciarit, tum Daniel antiquitus, tum maxime Beatissima Virgini. Sic etiam Raphaelis nomen novimus, idem significans quod *Medicina Dei*, quia Medicus fuit Tobiae, nobisque medelam spiritualem & corporalem potest impetrare. Alia Angelorum nomina cum certitudine non novimus ex sacris Literis. Licet enim aliqui quatuor alia addant nomina, ut cum prioribus faciunt numerum septenarium Angelorum, qui in Apocalypsi dicuntur in conspectu Thronistare, & Tobiz 12. affare ante Dominum; tamen hæc nomina non sunt recepta cum certitudine, sicut priora tria. Dicitur autem hæc esse quatuor alia, *Uriel, Scaithiel, Jehudiel, Borachiel*. Et quidem Uriel idem est quod *Ignis vel Lux Dei*, Scaithiel *Oratio Dei*, Jehudiel *Laus Dei*, Borachiel *Benedictio Dei*; ideoque nomina ista non reprobamus, sed incerta niti auctoritate dicimus. Quam ob causam Concilium Romanum sub Zacharia Pont. de quo Baron. an. 745. tria prima agnoscit nomina, Michaelis, Gabrielis, Raphaelis, alia non admittit tanquam auctoritate insufficiente dixit. Nec tamen propterea censetur illa condemnare; nam de Uriele fit mentio 1.3. & 4. Esdræ. Sed libri isti non sunt canonici, quamvis nec fiat improbandi ut falsi.

Secundò, ideo Michael primus omnium spirituum Angelicorum à nonnullis asseritur, quia Ecclesia vocat eum *Primum celestium exercituum, Præpositumque Paradisi*. Sicut ergo Lucifer Dæmonum fuit Imperator supremus contra Deum: sic etiam videtur, quod Michael supremus fuerit Imperator, tanquam primus inter Scythinos, pugans pro Deo cum omnibus spiritibus Angelicis, qui steterunt in veritate.

Tertiò, quia sub nomine S. Michael celebratur festum omnium omnino Angelorum: ergo censetur primus. Immo rotius Ecclesie Præses & Custos, animabusque suscipiendis Præpositus asseritur, & Signifer primarius Dei: quæ omnia primatum ejus inter omnes suadent. Propterea etiam, ut supra dictum est. S. Franciscus erga S. Michaelem tanta devotione ferebatur, quasi agnosceret eum Principem inter omnes omnino Angelos, quibus etiam specialiter devotus erat. Hujus porro sententia inter antiquos videtur esse S. Basilii, qui hom. de Angelis sic dicit: *Tibi, S. Michael, Duci supernorum spirituum, qui dignitate & honore prælasus es ceteris omnibus spiritibus supernis tibi inquam supplico*. Nec refert, quod S. Michael passim Archangelus nominetur, etiam in officio Ecclesiastico, nam sic vocatus, non quod sit de ordine Archangelorum, (inquit Doctor Molanus) sed quia omnium Angelorum Dux

& Caput est. Hanc quoque sententiam sequi videtur B. Laurent. Justinianus ser. de S. Michael, Rupertus in cap. 3. Apocal. & multi Doctores Theologi recentiores.

- 1. Quis mittit?
2. Quem mittit, & ad quem?
3. Pro qua re mittit?

Primò igitur expende illud: *Ecco ego mitto*. Istud, Ecce, demonstrare solet factis in Literis aliquid specialiter attendendum, ut variis posset probari sententiis, tum ex veteri, tum ex novo Testamento de promptis, de quibus alibi dixi. Rursus illud, *Ecco ego*, quod aliud designat, quam illum ipsum mittere, qui alibi emphaticè dicit: *Ego sum, ego sum ipse*, Isa. 43. *qui deleo iniquitates tuas propter me*. Et rursus: *Ego sum; ego sum Dominus, & non est absque me Salvator*. Et iterum: *Ego Dominus Deus tuus, sanctus Israel Salvator tuus*. Denique: *Ego feci, ego seravo, ego portabo & salvabo; usque ad senectam ego ipse, & usque ad canes ego portabo*. Vide ergo dignationem, quod summa Majestas, quæ nos non eget, nec bonorum nostrorum, mittit ad nos, inquam, cui caelum & terra obtemperant; is, quem offendere non veremur, adhuc nostri curam gerit, nosque diligit & dirigit. O dignatio, o directio, o dilectio!

Conjunctur *Domino misericordia ejus, & mirabilia* Psal. 106. *ejus filius hominum, quia magnificavit Dominus facta re nobiscum*.

Secundò, expende quem mittit, *Angelum*, inquit. *meum ecce ego mitto*. Sublimes istos & beatos spiritus, proximè sibi adherentes, familiae suae Principes & domesticos mittere dignatur. An non hæc indicibilis benignitas & munificencia? Si aliovis infanti gregario, mox ut è materni uteri latebris emerisset, Rex aliquem è Romanibus regni sui aut domesticis familiae suae destinaret, qui ei semper assisteret, nonne meritò ejus dignationem & benevolentiam obstupesceret Orbis? At majus hic quippiam, majorique dignum admiratione. Quapropter in spiritu exclamat S. Bernardus: *Domine, quid est hoc? Bene ammo, quia immo missi tui, aut quid approprie erga eum cor? Psal. 136.*

Beneficentia Angeli Custodis.

1. ex parte mittentis.

2. Ex parte missi & ad quem.

3. Pro qua re mittit.

l. 3. de P. d. 1. 1. 1.

mitti vultum; & ne quid in celestibus vacet ab opera sollicitudinis nostre, beatos spiritus propter quos miris in monasteriis, custodiatur deputat nostra. Parum est quod facis Angelos tuos spiritus, facis & Angelos parvulorum. Illos, inquam, tam felices, & tuos ad nos, & nostros ad te Angelos facis. O expendenda Dei benignitas, Angelos, id est, sublimes illos & beatos spiritus mitrentis! Ad quem vero? Ad hominem. Quasi non sit homo pueredo, & filius hominis vermis. Ad hominem, qui ab Angelo olim eiectus fuit ob ingratiudinem & inobedientiam e loco voluptatis. Ad hominem, qui Angelo tenebrarum potius dedit aurem, quam Angelo lucis.

3. In quem effundam.

Tertio, maxime explicandum & ponderandum, ad quem effectum mittat. Illud exprimitur discrete, dum dicitur: Ut procedat te, & custodiat in via, & introducat in locum, quem paravi. Hæc nimirum sunt officia Angeli Custodis, in via procedere & dirigere, custodire & protegere contra pericula, perducere denique & introducere in locum beatitatis; nec antea deferere hominem sibi commissum, nisi culpa sua mereretur deserti. Itaque sicut Angelus ille qui populum Israel deducebat per desertum peregrinationis suæ, radiante luce ostendebat viam, umbraque roseida contra æstum protegēbat, donec tandem in terram promissam introduxit, sic & qui liber Angelus Custos, in hac peregrinatione nostra nos dirigit, illustrat, protegit, donec ad locum a Deo preparatum pertingamus feliciter.

Angeli Custodes officia.

Certe varia sunt officia Angelorum erga nos miseros viatores, tam corporalia, quam spiritualia, tum ad tuendam corporis vitam, tum animæ. Corporalia beneficia emicuerunt etiam antiquitus erga Israelitas, dum per Angelos eis manna 40. annis conficitur, & propterea panis Angelorum nominatur. Dum Elia panis & aqua providetur in solitudine, cujus virtute per quadraginta dies potest ambulare. Dum Danieli in lacu leonum providet Angelus, cibum deportando per Abacuc Prophetam. Dum siti morienti, puero Agar providetur in deserto de fonte. Dum pueros in igne Babylonis tueretur Angelus. Dum Loth & familia educitur e Sodomis. Quæ omnia etiam symbola sunt spiritualium subsidiorum, quæ ab Angelis nobis præstantur, confortando nos in via pane spirituali, portando aqua salutis, protegendo contra ignem concupiscentiæ per rotem gratiæ, educendo de peccatis & peccatorum occasionibus, tanquam de Sodomæ flammis & scintillis.

Psal. 90. in omnibus viis, quia peregrinatio nostra via quidem est, sed multiplex. Prima via est infantia, in qua nos custodit. Secunda est pueritia. Tertia est adolescentia. Quarta est juvenus. Quinta est virilitas. Sexta est senectus. In his omnibus viis quomodo hominem custodiat, facile est declarare. Et quia de hæc res fuit tractata in Horto Pastorum Tractatu 2. Lect. 6 & 7. hic non repeto, illuc Lectorem remitto.

Hic, solum hic adicio, non sine emphasi & specialitate ratione in illis verbis dici: Observa eum; & audi vocem eius; nec contemendum putes, non enim dimittet eum peccaverit, & est nomen meum in illo. Hoc nimirum maxime placitum dignum est, quod illi Angeli, qui modò sunt adjuutores salutis, si nos inveniant rebelles, sicut colligunt zizania, & in fasciculos colligunt ad comburendum igne æternæ. Tantò verò gravius erit supplicium, nos tenere ultores, quanto majus fuit beneficium, eos habuisse celestes instructores. Propterea dicebat S. Bernardus: *Vt tibi, quicumque es, qui desideras redire ad votum, reverti ad lutum. Curas placatos eos habebis in iudicio, quos jam sperato privare via gaudiorum verunt pro conversione tua, tanquam super illam quem ab inferorum porta cernerent revertari. Quid ergo, si jam à Paradisi janua viderint retrosum abire, qui alterum pedem habebat in celo? Certè hæc videtur esse vox Angelorum ad custodiam deputatorum: Curavimus Babylonem, & non est sanata; relinquamus eum. Quasi dicat: Conati sumus curare & sanare animam in confusione sua jacentem, & nihil monitis & inspirationis nostræ proficuum, in penam igitur ingratiudinis nostræ proficuum, auferemusque omnem custodiam, ut tandem gravius ruat, graviusque multetur supplicio. Quod si monitis Angelorum obtemperet anima, lætitia & gaudium accidentale eis exinde obvenit, & curam tantè diligentior impendunt, tantoque familiarius assilunt.*

Admirabile est, quod de S. Francisca Romana vidual legimus. Cernebat ipsa continuò Angelum suum, quasi juvenem elegantissimum, vultu & oculis in celum semper erectis stantem, manibusque in formam crucis ad pectus cancellatis. Facies vero ejus ita coruscabat, ut vix in eam posse intendere: in eaque luce noctu sine candela domum perambulabat, officium divinum recitabat, aliaque exercitia peragebat. Si morbo laborabat, aut à demonibus tentationibus & spectris vexabatur, mox Angelus crines suos movendo spargebat magnam lucem, ex qua ipsa accipiebat miram consolationem, & confusi discidebant demones. Quod si verbo, opere, cogitatione peccasset, subducebat se, & disparebat Angelus; sicque ipsa penitentem culpam examinabat, agnitionem lacrymis abluebat, & rursus Angelus præsentiam exhibebat. Hic ergo Angelus ei pedagogus erat in omnibus actionibus eam dirigens; etatque protector contra omnes tentationes & scrupulos, qui dum ei advenirent, sola fronte læta Angelus omnem fugabat anxietatem. Erat quoque ei rationis scitus, & gustus; ac consolationis omnium spiritualium. Colloquens cum Angelo tantam ex ejus celesti voce percipiebat consolationem & dulcedinem, ut omnem humanam despiceret præ illa voce, dicens cum Sponsa: *Sonet vox tua in auribus meis, vox enim tua dulcis, & facies tua decora. Denique, Angelus ille mihi etiam præstabat spiritum; unde meditatione de hac angelica specie, mira efficacia liquebitur ac puri-*

Hier. 10

Gaudium pia animi ad Angelum Custodem.

Can. 10

de puritate & innocentia, & rebus cœlicis. Postmodum Religionem instituens, habuit Angelum superiorem ex quarto ordine majori fulgore coruscantem. Ita habetur c. 15. vitæ ejus.

Bern. in Psal. 90.

Honoremus itaque magna devotione cœlestes illos spiritus, concives nostros, & militiæ nostræ Duces & adjuutores. Debemus eis reverentiam pro presentia, devotionem pro benevolentia, fiduciam pro consilio. Sic agamus, ut eorum auxilium non sit sine fructu, & eorum non sit protectio inanis. Eorum gaudium & gloriam accidentalem adaugebimus, si monitis obtemperantes fuerimus. Eos ad ultionem accingemus, si vocem contempserimus. Nec enim parcat, quia nomen Dei est in illis; auctoritas scilicet Dei & potentia in ipsis replendet, vel ad gratiam, vel ad vindictam. Ipsi amant nos, quia Christus amavit: & ideo in periculis assistunt, in dubiis & anxietatibus lucet, in orationibus animant, illasque Deo presentant, ut gratiam nobis referant. Sed quoniam Christo Domino ut iudici se conformant, nomine ejus sese de peccatoribus oblitiscuntur: & quos igne divini amoris accendere non valuerunt æterni ignis vindictæ flammæ radunt, tanquam iustitiæ divinæ administri.

Licet verò omnes cœlestes illi milites & Duces à nobis sint colendi & honorandi, specialis tamen debetur. Primati cœlestis exercitus Michaeli honor & devotio; tum ratione peculiaris gratiæ & gloriæ, quam à Deo luminis omnis Fonte proximus illi participat; tum ratione officii & protectionis specialissimæ erga totam Ecclesiam, quia & animas tanquam Signifer primarius debet Deo repræsentare, & in Paradisum introducere. Sed quoniam omnis honor & cultus Angelorum in Deum debet referri, concludamus & dicamus.

Côclusio.

Tibi, ô Domine, sempiterna laus & gloria, qui cœlestes illos spiritus tanquam Primogenitos filios tuos ad imaginem tuam creasti initio sæculi, ut jubilarent coram te, & tot donis adornasti, ut essent altra matutina coram te lucentia tota æternitate. Tibi laus, sempiternaque gloria, quod & lucere nobis eos voluisti, & deputasti tanquam Duces, qui in locum nos dirigerent lucis & pacis de regione umbræ mortis. Tibi laus æternaque gloria, qui per Michaëlem in cœlo vicisti Draconem, & dejecisti in supplicium sempiternum, qui per illum defendis nos & protegis, qui tandem hostem tuum perduellem Antichristum per eundem superabis & calcabis. Fac nos, Domine, audire vocem horum cœlestium spirituum, ut in via præcedant nos cum gaudio, ac tandem introducant in locum à te præparatum. Jube, ut porrent nos in manibus suis, ne offendamus ad tot lapides in via sparsos, eorumque auxilio da, ut possimus super aspidem & basiliscum ambulare, & concubare Leonem & Draconem; tandemque cum illis frui gloria tua, & videre salutare tuum, quod ostensurus es in longitudinem dierum, in sæcula sæculorum.

Vitu forigera.

Cum B. Magdalena divinitus translata esset in Cantrum, ubi egit vitam admirabilem, vidit in eo Draconem, & omnis generis viperas in se assurgentes, timuitque & dixit: Dulcis amor Jesu: ita post innumera dona, Draconis escam me officio in hoc deserto? Mox vero adfuit S. Michaël, qui serpentinam omnem progeniem calce percussit, ex eo loco dedit præcipitem; spiritumque afflavit odoriferum, qui in flammam conversus, eorum antrum lambens, à fœrida fæce viperea expurgavit, dixitque: O Magdalena, Deus, quem diligis, vult te locum istum lacrymarum rigare, ut futurum sæculum exemplum fias patientiæ. Eo disparente, cum oratione impetasset fontem è saxo, & gratias ageret Christo, apparuere ei plusquam mille spiritus, verba suavissimi amoris lingua Hebræa cantantes, adjicientes non expedire anime adeo assiduum orationum frequentiam. Illa terret, & suspicata dæmones esse, divinam implorat opem: sic rursus adest S. Michaël cum sua militia, omnesque fugavit, & dixit: Ne timeas Magdalena, tui custos est Altissimus; Crucemque in ore speluncæ crexit. Tunc tuas radices in ore speluncæ collectas comedit, & aquam fontis sui bibit, & exinde nihil unquam humanum gustavit. Sequenti nocte orans coram cruce, miram amoris flammam sensit, & Angelorū in media turba miram lætitiā, quasi ibi Paradisus esset. Sex mox ab illis ad infernaliam loca delata, pœnas vidit damnatorum. Post ad Purgatorium deducta est, ubi spiritus pii ejus orationes postularunt pro se frequentes; deinde ad crucem reposita dixit Angelus: Hic tanto tempore moraberis, quanto amovimus Jesus in terra.

Exempli. Sylvestri in Rosa Aurea.

Ex his patet, tum S. Michaëlis, tum aliorum Angelorum officium & curam erga B. Magdalenam, Deiximiam dilectricem. A quibus & postea septies in die fuit elevata ad audiendas laudes divinas. Quorū igitur beneficia ab Angelis in nos derivabuntur, si Deum dilexerimus! O quam meritò eos colimus, eorumque festa celebramus!

IN FESTO S. FRANCISCI.

Pater mi, Pater mi, curru Israel, & auriga ejus. 4. Reg. 2.

4. O. Rob. LECT. 17. tripartita.

Initio sæculi dixit Deus Adæ & filiis ejus: Crescite, & multiplicamini, & replete terram. Impertititque eis benedictionem, & donum fecunditatis: nomen Patria ut familiæ numero prolium fuerint copiosæ, quibus terræ habitatio qua verum repleatur. In nova autem lege, sæ multiplicata terra, dicit: Crescite in fide & charitate, in spiritu, & non in carne, & replete cœlum. Ideo dat benedictionem fecunditatis spiritualis secundo Adam, & filiis ejus, omni sæculo viros destinans, qui semine verbi Dei novos filios Christo cœloque generent, ac Sponsæ ejus Ecclesiæ.

PARS I. S. Franc. nomen Patria tri conv. currum Israel.

Inter hos eminet S. Franciscus, in cujus festo canimus; Deus qui Ecclesiam tuam sexu novæ prolis amplificans